

TYMCZASOWOŚĆ
W BIOGRAFIACH WYCHOWANKÓW
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Monika Wiktorowicz-Sosnowska

TYMCZASOWOŚĆ
W BIOGRAFIACH WYCHOWANKÓW
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Analiza socjologiczno-psychologiczna

Recenzje:

dr hab. prof. ISP PAN Marta Danecka

dr hab. prof. ucz. Jadwiga Mazur

Redakcja i korekta: Małgorzata Tarnowska

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Zdjęcie na okładce: Iryna Budanova/Adobe Stock

Copyright © 2024 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

Monografia dofinansowana ze środków funduszu na rzecz badań naukowych i komercjalizacji ich wyników Uniwersytetu Wrocławskiego oraz z subwencji Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

ISBN 978-83-67450-82-9

Wersja cyfrowa: doi 10.7366/9788367450829

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: Dariusz Piskulak

Druk i oprawa: www.druk-24h.com.pl

Mojej córce Mai
– z wdzięcznością za możliwość obserwowania
jej bezcennego życia emocjonalnego

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Rozdział I. Problematyka rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce – biograficzne konteksty rozwoju wychowanka	17
1.1. Tymczasowość – podstawowy problem biograficzny. Jak ją rozumieć?	17
1.2. Rodzina zastępcza – kontekst definicyjny	28
1.3. Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej – kontekst tworzenia się/przerwania trajektorii cierpienia	32
1.4. Pełnoletni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej – kontekst prawny	42
1.5. Samodzielność – możliwości i utrudnienia życiowe	46
Rozdział II. Metodologiczny i teoretyczny kontekst opracowania	51
2.1. Teoretyczne umocowanie obu perspektyw: socjologicznej i psychologicznej	51
2.2. Krótki zarys projektu badawczego	85
2.3. Analiza jakościowa wywiadów i charakterystyka badanych	93
Rozdział III. Dwa światy rodzinne w perspektywie wychowanków	97
3.1. Próba rekonstrukcji biograficznych doświadczeń – czas w narracji	97
3.2. Świat z rodziną biologiczną	103
3.3. Świat z rodziną zastępczą – terażniejszość	109
3.3.1. Faza stabilizacji	111
3.3.2. Faza integracji	116

3.3.3. Faza adaptacji	119
3.3.4. Faza przejścia	124
3.4. Wizje przyszłości	130
Rozdział IV. Tymczasowość w narracjach wychowanków	139
4.1. Subiektywne nadawanie znaczeń tymczasowości	139
4.2. Strategie radzenia sobie z tymczasowością	141
4.3. Wsparcie w relacji z pracownikami instytucji pomocowych	156
4.4. Rodzina zastępcza vs rodzina biologiczna – wychowankowie wobec perspektywy zakładanego ustawą powrotu do domu rodzinnego	176
Zamiast podsumowania	181
Rekomendacje	187
Aneks	195
Bibliografia	197